

ските служби да разследват престъпленията на мюсюлмани срещу тях. Богати търговци като х. Цончо Станев х. Цачев, х. Димитър х. Ганчев Станчев /от фамилия х. Цачеви/ и х. Никола Радой Ахмак, за да се решат делата им дават „рушвет на разбойниците“ [съдиите-б.Ст.В.] от търговското съдилище в Русе³¹. В новините от Дряново обичайно се съобщава за обири на пътници и местни жители. На 27 авг. 1853 г. двама дряновци са ограбени от бандата на Ферид от Русе. Вземат им 800 гр., но вероятно жертвите са се съпротивлявали, защото единият е ранен, „зле прободен с ножове“³². В началото на април 1860 г. петима търговци са нападнати в лозята на Севлиево, вземат им 12 000 гр., дрехите и конете³³. Тези две престъпления се извършват по време на управлението на Галип паша, търновски градоначалник, когато, твърдят вестниците, полицията е спазвала закона и изпълнявала задълженията си. Престъпленията са разкрити, а засегнатите - частично обезщетени. От 1861 г., при каймакам Фе[й]сел паша нападенията над пътници зачестяват. През лятото на пътя Дряново-Търново са обрани петима габровци³⁴ и шестима търновци³⁵. На същото опасно място през 1869 г. нападат търновски търговец, който разпознал бандитите, но полицаите отказват да разследват престъплението³⁶. Отново без последствие остават обирите на търговци от Дряново при Свищов и на обуцари до Никопол през 1874 г. Виновни за престъпленията според дописника са черкезите, а изводите му са категорични: пътуването „из Туна вилает е станало твърде премеждливо... с една дума населението е доста наскърбено... Тези необузданици доста голяма спънка правят на търговията“³⁷.

Местността, в която край Дряново се извършват най-често нападения над пътниците, и метода на действие на крадците разкрива дописка от 30 окт. 1875 г. до в. „Напредък“. Разбойниците са жители на турските села от и около Дряновска околия, а мястото за нападение е в гората на „Курудере“, на три часа от града. На средата на пътя обикновено поставят зелен пояс и който не спре го ...обират до пара, ...събличат по една риза, ...разцепват глави, ...трошат кости... Властта търновска, на която всичко това пред очите се върши, струва се, като че не чува и не вижда“³⁸. Тук бандитите проявяват изключителна жестокост, нападат 3-4 коли жени и деца, които пътуват за събора на с. Мусина и пребиват един бедняк, тръгнал за Севлиево с 10 гр.; дребната сума много ги ядосала.

Вероятно жителите на Дряново са тероризирани и от пребиваващи в района войници. В пресата е обявен само един случай от 1868 г., когато редифи от Разград раняват неизвестен бакалин³⁹. Но фактът, че благодарят на сотника Ибрахим ефенди „за добрия ред сред войниците“ и пожелават да бъде награден, предполага, че са преживяли и други подобни бедствия.